

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs III. Vtrum anima Christi habuerit omnipotentiam respectu proprij
corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

agentibus, quæ Deo secundum rationem quamdam communem, (scilicet ut primæ causæ mouenti subordinantur, non autem ut ab eo sic perficiantur & illi continuentur, ut instrumenta proprie dicta. Quare secundo responderi posset negando minorem argumenti: quia licet character secundum rationem, seu virtutem suam imperfectam, & insufficientem non sit motus, vis tamen diuina perficiens, & complens eius efficacitatem motio quædam est; quod idem dicendum est de virtute specierum Sacramenti Eucharistiæ, quæ ex corpore Christi sub eis contentæ in eas transfunditur, & in nobis operatur.

Obi. 8.

Obi. 8. Luminaribus Cæli in quarta die communicata est virtus instrumentalis ad producenda viuientia, & tunc non est eis datus motus, quem habebant à primo die; ergo virtus illa instrumentalis non est motus, sed qualitas aliqua illis superaddita. **Resp.** Virtutem illam fuisse à Deo quarta die communicatam cælestibus corporibus, mediante luce actu illuminante: illuminatio autem motio & actio quædam est.

Solut.

Obi. 9.

Obi. 9. Nono arguunt. Si talis virtus esset motus, non posset esse indiuisibilis & in ultimo instanti verborum consecrationis, sed necessario esset successiva & diuisibilis, sicut ipse motus, & non daretur ultimum instans intrinsecum illius, in quo existeret produceret suum effectum; sicut non datur ultimum instans intrinsecum motus: At consequens est falsum, ut patet in eisdem verbis consecrationis; quorum tota virtus est indiuisibiliter in ultimo instanti, & tota simul; ut docet Ferrar. in 4. cont. gent. cap. 56. & videtur esse doctrina D. Tho. infra quæst. 75. art. 7. ad 1. & q. 78. art. 4. ad 3. ubi ait verba cōsecrationis in ultimo instanti suæ prolationis consequi suam virtutem in ordine ad præcedentia. **Resp. primo.** Caiet. huic argumento plene satisfecisse in dicto art. 4. quem lege, si placet. Secundo dico, virtutem illam non semper esse motum proprie dictum, sed esse quandoque motionem & actionem instantaneam: adaptatur enim hæc virtus naturis instrumentorum, quibus communicatur à Deo.

Solut.

ARTICVLVS III.

Verum anima Christi habuerit omnipotentiam respectu proprii corporis.

Cap. 20.
& 23.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod anima Christi habuerit omnipotentiam respectu proprii corporis. Dicit enim Damasc. in 3. lib. quod omnia naturalia fuerunt Christo voluntaria: volens enim esuriuit, volens sitiuit, volens timuit, volens mortuus est, &c. Sed ex hoc Deus dicitur omnipotens, quia omnia quacunque voluit fecit. Ergo videtur, quod anima Christi habuerit omnipotentiam respectu naturalium operationum proprii corporis.

Præerea: In Christo fuit perfectius humana natura, quam in Adam, in quo secundum originalem iustitiam, quam habuit in innocentis statu, corpus habebat omnino subiectum animæ, ut nihil in corpore posse accidere contra animæ voluntatem. Ergo multo magis anima Christi habuit omnipotentiam respectu sui corporis.

Præerea: Ad imaginationem animæ, naturaliter corpus immutatur, & tanto magis, quanto in agens anima fuerit fortis imaginatio, ut in prima parte habitum est. Sed anima Christi habuit virtutem perfectissimam, & quantum ad imaginationem, & quantum ad alias vires. Ergo anima Christi fuit omnipotens in respectu ad corpus proprium.

Sed contra est quod dicitur Hebr. 2. quod debuit per omnia fratribus assimilari, & præcipue in his, quæ perti-

nent ad conditionem naturæ humanæ. Sed ad conditionem humanæ naturæ pertinet, quod valetudo corporis, & eius nutritio, & augmentum, imperio rationis seu voluntatis non subdantur: quia naturalia soli Deo, qui est actor naturæ, subdantur. Ergo nec in Christo subdebantur. Non igitur anima Christi fuit omnipotens respectu proprii corporis.

Respondeo dicendum, quod sicut dictum est, anima Christi potest dupliciter considerari. Vno modo secundum propriam naturam, & virtutem. Et hoc modo, sicut non poterat immutare exteriora corpora à cursu, & ordine naturæ, ita etiam non poterat immutare proprium corpus à naturali dispositione: quia anima secundum propriam naturam, habet determinatam proportionem ad suum corpus. Alio modo potest considerari anima Christi, secundum quod est instrumentum vnitum Verbo Dei in persona. Et sic subdebatur eius potestati totaliter omnis dispositio proprii corporis. Quia tamen virtus actionis, non proprie attribuitur instrumento, sed principali agenti, talis omnipotentia magis attribuitur ipsi Verbo Dei quam animæ Christi.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum Damasc. est intelligendum quantum ad voluntatem Christi diuinam: quia sicut ipse in præcedenti cap. dicit, beneplacito diuinæ voluntatis permittitur carni pati, & operari, quæ propria.

Ad secundum dicendum, quod non pertinebat hoc ad originale iustitiam, quæ Adam habuit in statu innocentie, quod anima hominis haberet virtutem transmutandi proprium corpus in quamcunque formam: sed quod posset ipsum conservare absque omni nocimento. Et hanc etiam virtutem Christus assumere potuisset, si voluisset. Sed cum sint tres status hominum, scilicet innocentie, culpæ, & gloriæ, sicut de statu gloriæ assumpsit comprehensionem, & de statu innocentie immunitatem à peccato, ita & de statu culpæ assumpsit necessitatem subiaccendi poenaliatibus huius vite: ut infra dicitur.

Ad tertium dicendum quod imaginationi si fuerit fortis, naturaliter obedit corpus quantum ad aliqua: puta quantum ad casum de trabem alto posita: quia imaginatio nata est esse principium motus localis: ut dicitur 3. de Anima. Similiter etiam quantum ad alterationem, quæ est secundum calorem, & frigus, & alia consequentia: eo quod ex imaginatione consequenter nata sunt consequi animæ passionem, secundum quas mouetur cor, & sic per commotionem spirituum, totum corpus alteratur. alia vero dispositiones corporales, quæ non habent naturalem ordinem ad imaginationem, non transmutantur, ab imaginatione, quantumcumque sit fortis: puta figura manus, vel pedis, vel aliquid simile.

Sensus Quæsit.

DE IMPOTENTIA sermo est respectu naturalium & miraculorum transmutationum, non autem respectu annihilationis aut conseruationis ex nihilo, ut hic aduertit Caietanus circa secundam conclusionem. Rationem huius quæsit reddidit Vasquez.

Forma Textus.

PRÆMISSA vna distinctione bimembri, respondet quæsit tribus conclusionibus.

Distinctio est: Anima Christi potest dupliciter considerari: Vno modo, secundum propriam naturam & virtutem: alio modo secundum quod est instrumentum vnitum Verbo Dei in persona.

PRIMA CONCL. est: Anima Christi secundum propriam naturam, & virtutem non poterat immutare proprium corpus à naturali dispositione. Probat dupliciter: Primo à simili: quia non poterat immutare exteriora corpora. Secundo: quia anima secundum propriam naturam habet determinatam proportionem ad suum corpus.

SECVN-

SECUNDA CONCLVS. Potestati anime Christi, secundum quod est instrumentum unitum Verbo Dei in persona, subdebatur totaliter omnis dispositio proprii corporis. Huius probatio supponitur ex dictis in articulo precedenti.

TERTIA CONCL. Hæc omnipotentia magis attribuitur ipsi Verbo Dei, quam anime Christi. Probatur: quia virtus actionis non proprie attribuitur instrumento, sed principali agenti.

Expositio Textus.

CIRCA primam conclusi. videnda sunt, quæ diximus de vi imaginationis, & de magia Caba-
la in controu. de magia, 1. p. q. 114. art. 4. post Ioan. Medinam lib. 2. de reeta in Deum fide cap. 7. Vide etiam dubitationem hic propositam & solutam à Med. circa veritatem eiusdem conclusionis.

Scito præterea Christi humanitatem, & eius potentias naturalis perfectionis omnem habuisse plenitudinem; ac propterea quidquid perfectionis quod ad corporis temperamentum, aut animæ vites tam superiores quam inferiores fuit alicui hominum à Deo concessum, totum excellentius humanitati Christi, & eius potentiis fuisse collatum. Ex quo deducunt aliqui recentiores, quod sicut legitur aliquos propter optimum sui corporis temperamentum nullam ab igne læsionem accepisse, & aliorum dolores suo tactu mitigasse, hæc eadem esse Christi corporis temperamento tribuenda, si hæc ad naturalem attinent perfectionem humanitatis: quod etiam asserunt de perfectione oculorum, quam refert Suetonius de Tiberio Cæsare, dicens ex eius oculis nocturno tempore tantum splendoris emicuisse, vt nullo alio adhibito luminari videret omnia; sicut etiam de Cæsare Augusto narrat, oculos suos in alterius oculos defixos eorum aciem, instar lucis Solaris hebetasse. Sed hæc præterquam quod derogare videntur ex parte operibus Christi mirabilibus, quæ frequenter edidit in testimonium suæ diuinitatis & doctrinæ; hæc duo posteriora, quæ de viroque Cæsare referuntur, magis ad inæqualitatem temperamenti prædominij igneæ virtutis habent videntur esse reducenda, quam ad corporis naturæ perfectionem: quemadmodum etiam ex defectu virtutis motiua à rectitudine regulæ naturalis exorbitantis videtur accidisse quibusdam ab Augustino relatis, vt pro libito mouere possent capillos & aures, eos erigendo vel deprimendo; atque ideo non sunt hæc facile humanitati Christi tribuenda.

SECUNDA conclusi. illustrant tria Christi facta, additis Sanctorum patrum expositionibus. Primum est apud Lucam 4. cap. vbi dicitur: Iesus autem transiens per medium illorum ibat. Quæ verba exponentes Cyrill. lib. 12. in Ioan. cap. 22. & Origenes Homelia 35. in Matth. affirmant Christum, tunc factum fuisse inuisibilem. Secundum est apud Ioan. 18. vbi militibus Christum in hortu comprehendere volentibus, post singulas suas interrogationes & eorum responsiones subiunxit: Ego sum: quod ideo dictum fuisse patres affirmant: quia Christus diuina virtute faciem mutauerat, vt non cognosceretur ab illis, aut quia percussit eos cæcitate, vel eorum oculos impediuit, ita Cyrill. lib. 11. in Ioan. cap. 33. Chrysost. Hom. 82. in Ioan. & Theoph. Ioan. 18. Ad eandem etiam Christi virtutem pertinet, quod, respondente Domino Ego sum, milites in terram ceciderint. Tertium est ieiunium quadraginta dierum: in cuius tantum termino esuriem sensit: quo facto indicari potentiam animæ instrumentalem in ordine ad proprium corpus docent Cyrillus in 2. de fide ad Romanos, & Chrysost. sermon. 11. & alij Naz. in D. Thom. 3. partem.

plures. Quædam alia insignia Christi facta miraculosa circa proprium corpus expendit Medina super hoc articulo.

ARTICVLVS IV.

Verum anima Christi habuerit omnipotentiam respectu executionis sue voluntatis.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod anima Christi non habuerit omnipotentiam respectu executionis propriæ voluntatis. Dicitur enim Marci 7. quod ingressus domum, neminem voluit scire, & non potuit latere. Non ergo potuit in omnibus exequi propositum sue voluntatis.

Præterea: Preceptum est signum voluntatis: vt in prima parte dictum est. Sed Dominus quadam facienda precepit, quorum contraria acciderunt: dicitur enim Matth. 9. quod cæci illuminati, comminatus est Iesus dicens: Videte ne quis sciatur illi autem exeuntes, dissipauerunt illum per totam terram illam. Non ergo in omnibus potuit exequi propositum sue voluntatis.

Præterea: Id, quod potest aliquis facere, nõ petit ab alio. Sed Dominus petiuit à Patre, orando illud, quod fieri volebat: dicitur enim Luc. 6. quod exiit in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei. Ergo non potuit exequi in omnibus propositum sue voluntatis.

Sed contra est, quod dicit Augustinus in libro de Quæstio- nibus veteris, & noui Testamenti: Impossibile est, vt Saluatoris voluntas non impleatur: nec potest velle, quod scit fieri non debere.

Respondendo dicendum, quod anima Christi dupliciter aliquid voluit. Vno modo quasi per se implendum. Et sic dicendum est, quod quidquid voluit, petiuit: non enim conueniret sapientia eius, vt aliquid veller per se facere, quod sua virtuti non subiceret. Alio modo voluit aliquid, vt implendum virtute diuina: sicut resurrectionem proprii corporis, & alia huiusmodi miraculosa opera. Quæ quidem non poterat propria virtute, sed secundum quod erat instrumentum diuinitatis: vt dictum est.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Augustinus, dicit in lib. de Quæstionibus veteris, & noui Testamenti. Quod factum est, hoc voluisse dicendus est Christus. Ad id respondendum est: quod illud in finibus gestum est Gentilium, quibus adhuc tempus prædicandi non erat: vltro tamen venientes ad fidem, non suscipere inuidia erat. A suis ergo noluit prædicari, requiri autem se voluit: Et ita factum est. Vel potest dici, quod hæc voluntas Christi non fuit de eo, quod per se fieriendum erat, sed de eo, quod erat fieriendum per alios: quod non subiacebat humane voluntati ipsius. Vnde in Epistola Agathonis papa, quæ est recepta in sexta Synodo, legitur, Ergone ille omnium Conductor ac Redemptor, in terris latere volens, non potuit, nisi hoc ad humanam eius voluntatem, quam temporaliter est dignatus assumere, redigeretur?

Ad secundum dicendum, quod sicut Gregorius dicit 10. Mor. per hoc, quod Dominus precepit tacere virtutes suas, seruis suis se sequentibus exemplum dedit, vt si quidem virtutes suas occultari desideraret: & tamen, vt aliorum exemplo proficiant, prodantur inuiti. Sic ergo preceptum illud designabat voluntatem ipsius, quæ humanam gloriam resagebat: secundum illud Ioan. 8. Ego gloriam meam non quero. Volebat tamen absolute, præsertim secundum diuinam voluntatem, vt publicaretur miraculum factum, propter aliorum utilitatem.

Ad tertium dicendum, quod Christus orabat, & pro his, quæ virtute diuina fieri erant, & pro his etiam, quæ humana voluntate erat factururus, quia virtus, & operatio anime Christi dependebant à Deo: qui operatur in nobis velle, & perficere: vt dicitur Philip. 2.